

واکنش عربستان به نابودی تروریسم تکفیری

پایان کار داعش در عراق و گفت و گوهای نهایی به منظور خروج سوریه از بحران، فرجام مجموعه تلاش های منطقه ای است که جمهوری اسلامی ایران در آن مشارکتی چشمگیر و مستمر داشته است. در برابر، سعودی ها همچنان سودای ائتلاف سازی در برابر سیاست های تهران را دنبال می کنند.

به گزارش آران نیوز: خاورمیانه و تحولات آن در روزهای اخیر موضوع رایزنی های گوناگونی بود که به صورت جداگانه و با اهداف متعارض یکی در پایتخت مصر و دیگری در شهر آنتالیا ترکیه صورت گرفت و در نشست روز چهارشنبه (اول آذر) در سوچی روسیه دنبال خواهد شد.

شامگاه یکشنبه بیست و هشتم آبان ماه وزیران امور خارجه کشورهای عضو اتحادیه عرب در نشستی بدون همراهی شش کشور مهم این اتحادیه، بیانیه ای را با محتوای محکومیت ایران و حزب الله لبنان صادر کردند؛ بیانیه ای که به رغم فضا سازی های سران ریاض، منعکس کننده حملات تند و تیز مقامات سعودی و بحرینی نبود و مورد انتقاد و مخالفت مقامات کشورهای چون عراق و لبنان نیز قرار گرفت.

همزمان، وزیران امور خارجه ایران، روسیه و ترکیه در آنتالیا گرد هم آمدند تا اوضاع سوریه و راهکارهای خروج نهایی این کشور از بحران را بررسی کنند. این نشست در آستانه دیدار مهم روسای جمهوری سه کشور در سوچی، مقدمه ای بر گفت و گوهای دو و سه جانبه بود. واکاوی اهداف متعارض دو نشست که با حضور وزیران امور خارجه کشورهای خاورمیانه یا بازیگران تحولات منطقه به انجام رسید سبب شد تا پژوهشگر ایرنا با «علی بیگدلی» مدرس دانشگاه و تحلیلگر مسائل بین المللی گفت و گو کند.

تلاش سعودی برای اجماع سازی عربی

به گفته بیگدلی، عربستان به شکلی آشکارا و گسترده کوشید تا بیانیه نهایی اتحادیه عرب در قاهره حالتی شکایت گونه از ایران داشته باشد یا به عبارتی به عنوان شکوائیه ای علیه تهران کارکرد یابد. هر چند اجماع مورد نظر ریاض در این اجلاس شکل نگرفت و قرار شد کشورها هر کدام به نوبه و سهم خود شکواییه مورد نظر سعودی را پیگیری کنند.

مباحث مربوط به محتوای بیانیه نهایی نشست اخیر اتحادیه عرب و انتقادات از آن به نوعی بازتاب واقعیت های منطقه ای است. عراق با وجود همراهی پیشین با سعودی ها حاضر به تایید مواضع ضدایرانی اخیر در اتحادیه نشد. عمان به دلیل نقش سنتی و میانجیگرانه از خصومت ورزی ها علیه تهران دوری جست. الجزایر نیز به دلیل روابط دوستانه با ایران از مشارکت در بیانیه ضدایرانی خودداری کرد. در این میان، مواضع لبنان در قبال بیانیه که حزب الله را هدف قرار داده روشن بود و دولت های دوحه و دمشق نیز هر یک در وضعیتی آشتی ناپذیر با عربستان به سر می برند. با وجود ناکامی عربستان در ایجاد اجماع ضدایرانی، سعودی ها تحرکات خود را از فردای نشست قاهره ادامه داده و می کوشند شورای امنیت را علیه تهران وادار به اقدام کنند. هر چند به دلیل حضور چین و روسیه در شورای امنیت، این تلاش ریاض با دشواری های بسیاری روبرو است.

همداستی صهیونیست ها با نوای ضدایرانی سعودی

در روزهای اخیر مقامات رژیم اشغالگر قدس به شکلی کم سابقه از مواضع ضدایرانی سعودی ها حمایت کرده اند. به عنوان مثال «موشه یعلون» وزیر جنگ پیشین کابینه صهیونیستی اظهار داشته «عادل الجبیر» وزیر امور خارجه سعودی سخنانی را به عربی بر زبان می راند که ما همان را با زبان عبری می گوئیم. در اظهار نظری دیگر، «یووال اشتاینیتز» وزیر انرژی صهیونیست ها گفت وگو با رادیو ارتش اسرائیل اذعان کرد تل آویو در خصوص نگرانی های مشترک درباره ایران، با ریاض تماس و همکاری های محرمانه داشته است. به گفته بیگدلی، عربستان به دلیل ملاحظات مربوط به موضوع فلسطین نمی تواند از روابط و همکاری های خود با تل آویو سخن بگوید، با این حال سران سعودی در صورت خروج صهیونیست ها از سرزمین های اشغالی از سال ۱۹۶۷، حاضر به عادی سازی روابط خود با این رژیم خواهند بود.

مساله دیگر اینکه وجود دشمن مشترک همچون ایران شاید این توجیه را به دست سعودی ها دهد که به صورت تاکتیکی و نه استراتژیک با صهیونیست ها همراهی و همکاری دارند. با تمام این اوصاف، این صهیونیست ها بوده اند که از همکاری های خود با عربستان و شماری دیگر از کشورهای عربی رونمایی کرده و حتی خواستار گسترش آن شده اند.

سال ۲۰۱۷؛ سال پایان بحران سوریه

به گفته این مدرس دانشگاه، داعش اکنون مساله ای تمام شده در سوریه است و انتظاراتها هم حکایت از پایان بحران سوریه در سال ۲۰۱۷ دارد. اکنون نیز بخش عمده مذاکرات درباره آینده سوریه و پیش نویس قانون اساسی جدید این کشور است. در این میان، ایران و روسیه به عنوان دو بازیگر مهم تحولات سوریه دارای مجموعه ای از اهداف مشترک و متفاوتند. به عنوان مثال ایران بر باقی ماندن «بشار اسد» در قدرت اصرار دارد اما ممکن است روس ها در مذاکره با آمریکا بخواهند این موضوع را با قبولاندن وضع موجود در منطقه کریمه، رفع تحریم ها و بازگشت به مناسبات سابق با اتحادیه اروپا گره بزنند هر چند پذیرش این شروط از سوی غربی ها بعید به نظر می رسد.

با این حال انتظار می رود از سوریه نیز تا پایان سال ۲۰۱۷ شاهد صدور پیام هایی نظیر آنچه اکنون از عراق می شنویم باشیم و با پایان کار تروریست های تکفیری در عراق، سوریه نیز در آستانه وضعیت عادی و باثبات قرار گیرد.

